

14 KORPORATIVNA ZNAČNICA

14.0 Uvod

Korporacija je katerakoli organizacija ali skupina ljudi in/ali organizacij, ki jo identificira določeno ime. Korporacije so npr.: gospodarske družbe, trgovska podjetja, vlade (lokalne in državne), vladne ustanove (lokalne in državne), cerkve in redovi, združenja (klubi, društva), ustanove (muzeji, knjižnice), mednarodne ustanove, poimenovani sestanki, konference, posvetovanja, razstave, odprave, festivali, sejmi, izvajalske skupine itn.

Pri oblikovanju enotnih korporativnih značnic upoštevamo podatke v ustreznih normativnih zbirkah, nacionalnih bibliografijah in drugih splošnih priročnikih, navedenih v uvodni opombi III. poglavja (Značnice). Za variantne oblike izdelamo kazalke.

14.1 Splošno navodilo

Michael Gorman v skrajšani izdaji angloameriških katalogizacijskih pravil (AACR2C) priporoča izbor in oblikovanje enotne korporativne značnice v petih korakih:

1. izberemo ime, ki bo osnova za značnico;
2. presodimo, če je treba imenu dodati kvalifikatorje za razlikovanje od drugih imen;
3. če je korporacija sestanek, kongres, srečanje, razstava, sejem, festival ipd., oblikujemo značnico z dodatki in opustitvami;
4. če je neka korporacija del druge korporacije ali organ političnoteritorialne enote, presodimo, ali jo obravnavamo samostojno ali podrejeno;
5. izdelamo napotilne vpise (kazalke in vodilke).

PPIAK 134;
135/1
OSKZ 0.2; 5. a

Za enotno korporativno značnico, ki mora biti v vseh bibliografskih zapisih navedena v enaki obliki, izberemo obliko imena, pod katero je korporacija najbolj znana oz. jo največkrat uporablja na publikacijah/ enotah v izvirnem jeziku. Ime korporacije zapišemo v enotni značnici v imenovalniku, ne glede na sklon, v katerem je navedeno na izbranem viru podatkov. Iztočnica je ponavadi prva beseda korporativne značnice (izjema so določni in nedoločni členi pri nekaterih jezikih), z njo določimo mesto bibliografskega zapisa v katalogu in jo grafično poudarimo (npr. VELIKE ČRKE).

Primeri:

DEUTSCHER Verein für Orientforschung

V viru podatkov: Bericht des Deutschen Vereins für Orientforschung

DOLENJSKI muzej

V viru podatkov: Iz depojev Dolenjskega muzeja

Pri izbiri enotne korporativne značnice upoštevamo obliko in zaporedje, v kakršnem se pojavlja v izbranem viru podatkov, izpuščamo pa člen na začetku (razen kadar ga zahtevajo slovnična pravila) ter izraze, ki opredeljujejo pravni status korporacije (razen kadar brez njih ne bi bilo jasno, da gre za korporacijo).

OSKZ 5.b, c

Primeri:

ZALOŽBA Mladinska knjiga

ne Mladinska knjiga

BRITISH Library

ne The BRITISH Library

toda

Der BAYERISCHE Rundfunk
ne BAYERISCHER Rundfunk
 ISKRA servis
ne ISKRA servis d.o.o.

toda

PISKAR d.o.o.

Številko, ki je del korporativnega imena, v enotni korporativni značnici izpišemo v jeziku značnice, ne glede na obliko v izvirnem imenu. **PPIAK 148**

Primeri:

PETNAJSTI september (Anhovo)
 (ime: 15. september)
 PRVA gimnazija (Celje)
 (ime: I. gimnazija)

14.2 Variantne oblike imena

14.2.1 Jezik

- a) Ime korporacije zapišemo v jeziku, ki ga običajno uporablja sama. Kadar je ime korporacije na publikacijah/enotah navedeno v prevedeni obliki, značnico zapišemo v izvirnem jeziku. Za prevedeno ime izdelamo kazalko. Nelatinične pisave transliteriramo v latinico (gl. Dodatek Č). **PPIAK 149/1,2**
OSKZ 3.1

Primeri:

GALLERIA degli Uffizi
ne UFFIZI Gallery
ne ГАЛЕРЕЯ Уффици
 NARODNA in univerzitetna knjižnica
ne NATIONAL and University Library

- b) Kadar uradno ime mednarodnih korporacij obstaja v več jezikih, za enotno značnico izberemo ime v enem izmed njih po naslednjem vrstnem redu: angleščina, francoščina, ruščina in nemščina. **PPIAK 153/1(19/2)**
OSKZ 3.2

Primeri:

UNITED Nations
ne NATIONS Unies
ne NACIONES Unidas

- c) Pri korporacijah iz držav, kjer je uradnih jezikov več, značnico zapišemo v jeziku, ki ga korporacija največkrat uporablja. Če tega ne moremo ugotoviti, upoštevamo vrstni red iz točke b). **PPIAK 152/3**

Primeri:

SCHWEIZERISCHE Landesbibliothek (Bern)
ne BIBLIOTHÈQUE nationale suisse (Bern)
ne BIBLIOTECA nazionale svizzera (Bern)

14.2.2 Druge variantne oblike imena

- a) Kadar korporacije uporabljajo variantne oblike imena ali kadar nismo prepričani, da je na publikacijah res najpogostejše uporabljana oblika, izberemo ime, ki ga najdemo v uveljavljenem referenčnem viru. Za tiste oblike imena, ki niso bile izbrane za enotno značnico, izdelamo kazalke. **PPIAK 135/2;**
136/1; 144/2
OSKZ 4.1

- Primeri:*
 STANFORD University
ne LELAND Stanford University
 GRADIS
ne GRADBENO podjetje Gradis
- PPIAK 143/1**
- b) Kadar je med variantnimi imeni okrajšava ali kratica, uporabimo ime v polni obliki, razen kadar je kratica ali okrajšava pogosteje uporabljena in bolj znana.
- Primeri:*
 VEREIN Deutscher Ingenieure
ne VDI
 SLOVENSKA akademija znanosti in umetnosti
ne SAZU
 NARODNA in univerzitetna knjižnica
ne NUK
- toda*
 UNESCO
ne UNITED Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization
- Do 1991 velja*
PPIAK 145/8
Po 1991 ne velja
PPIAK 145/8
ZBDS-AIK
- c) Pri imenih organov ali institucij v Sloveniji po letu 1991 izraz »republika« upoštevamo, kadar je naveden. Kratici »R« in »RS« izpišemo v polni obliki. Za izraze, ki so veljali v družbeni ureditvi Jugoslavije v obdobju 1942-1991, kot so npr. FLR, FNR, SFR, LR, NR, SR itn. v skrajšani ali izpisani obliki, upoštevamo PPIAK 145/8.
- Primeri:*
 ARHIV Republike Slovenije
 ZAVOD Republike Slovenije za šolstvo
 URBANISTIČNI inštitut Republike Slovenije
 ANDRAGOŠKI center Republike Slovenije
- primerjaj z imeni drugih korporacij:*
 TELEKOM Slovenije
 ZDRUŽENJE bank Slovenije
 ANDRAGOŠKO društvo Slovenije
 ZVEZA zgodovinskih društev Slovenije
- PPIAK 150**
OSKZ 6
- č) Kadar korporacija spremeni svoje ime, ne glede na to, ali gre tudi za hkratne organizacijske in ustanovne spremembe, uporabimo za značnico novo ime. S prejšnjo obliko značnice jo povežemo z vodilko.
- Primeri:*
 DRUŠTVO bibliotekarjev Slovenije
 (ime od leta 1947 do 1983)
 Gl. tudi:
 ZVEZA bibliotekarskih društev Slovenije
 (ime od 1983 naprej)
- ZVEZA bibliotekarskih društev Slovenije
 (ime od 1983 naprej)
 Gl. tudi:
 DRUŠTVO bibliotekarjev Slovenije
 (ime od leta 1947 do 1983)

14.3 Političnoteritorialne enote

Političnoteritorialne enote so korporacije, ki na določenem območju dejansko ali formalno opravljajo uradne funkcije (v polnem ali delnem obsegu). To so

med drugim države, članice skupnosti držav in zvezne enote ter njihove regionalne ali lokalne upravne enote (npr. province, departmaji, grofije, okrožja, 'oblasti', občine itn.)

14.3.1 Države

Enotna značnica za državo je zemljepisno ime za območje države v samostalniški obliki, razen kadar zemljepisno ime za območje ne obstaja. Enotno značnico zapišemo v izvirnem jeziku in izvirnem zaporedju.

Ne velja
PPIAK
157/1, 3, 4
Velja
OSKZ 9, 10
ZBDS-AIK

Primeri:

FRANCE
ne RÉPUBLIQUE française
AUSTRALIA
ne COMMONWEALTH of Australia
SLOVENIJA
ne REPUBLIKA Slovenija

Kadar ime države vključuje zemljepisno ime v pridevniški obliki, v samostalniški obliki pa ne obstaja, uporabimo uradno ime v izvirnem jeziku in zaporedju.

PPIAK 157/2
OSKZ 10.2

Primeri:

REPÚBLICA Dominicana
ČESKÁ republika

Pri variantnih oblikah imen političnoteritorialnih enot je postopek naslednji: če domnevamo ali ugotovimo, da oblika imena na publikacijah ni vedno enaka, izberemo za enotno značnico tisto, ki jo najdemo v uveljavljenem priročniku. Če je med variantnimi oblikami imena tudi kratica ali akronim, izberemo popolno obliko, razen če je akronim bolj znan.

Ne velja
PPIAK 157/3
Velja
OSKZ 9

Primeri:

UNITED States
ne USA
ne ZDA

14.3.2 Sekundarne političnoteritorialne enote

Pri oblikovanju enotne značnice za sekundarne političnoteritorialne enote, okrožja ali kake druge upravne enote širše političnoteritorialne enote iz imena izpustimo generični izraz (občina, kanton, departement itn.).

PPIAK 157/9
OSKZ 11.1

Primeri:

EURE-et-Loir
ne DÉPARTEMENT d'Eure-et-Loir
ROMA
ne COMUNE di Roma
WALLIS *ali* VALAIS
ne KANTON Wallis *ali* CANTON du Valais
KRANJ
ne OBČINA Kranj

Vsem političnoteritorialnim enotam pod ravniyo države, zvezne enote ali pokrajine dodamo ime zemljepisnega območja.

Ne velja
PPIAK 157/15
Velja
OSKZ 13;
KZPE.
Spremembe in
dopolnitve 2.2

Primeri:

KRŠKO (Slovenija ; občina)

ne OBČINA Krško

LJUBLJANA (Slovenija ; mestna občina)

KRKAVČE (Slovenija ; vaška skupnost)

CELJE (Slovenija ; upravna enota)

Ur. op.: Izrazi, kot so *občina, mestna občina, upravna enota, krajevna, vaška ali četrtina skupnost, pokrajina ipd., niso del imena organov in jih v enotni značnici pišemo kot kvalifikator.*

14.3.3 Formalna značnica

Delno velja
PPIAK 172-175
Upoštevaj
AIK 67/218; 220

Za zakonske in podzakonske akte političnoteritorialnih enot kot so npr. *ustava, zakoni, predpisi* itn., uporabimo značnico, ki sestoji iz imena političnoteritorialne enote in formalne podznačnice, ki označuje vrsto zakonskega akta. Formalno podznačnico zapišemo v jeziku katalogizacijske ustanove po predpisih AIK67, leto sprejema ustave je navedeno v okroglem oklepaju.

Primeri:

SLOVENIJA. Ustava (1991)

SLOVENIJA. Zakoni itd.

SLOVENIJA (1941-1991). Zakoni itd.

14.4 Kvalifikatorji

PPIAK
139; 157/13,14
OSKZ 7

Kvalifikatorji, ki jih dodajamo imenom korporacij, vsebujejo dodatne podatke, potrebne za pojasnjevanje in/ali razlikovanje. Kvalifikator je lahko zemljepisno ime (npr. sedež korporacije), letnica(-e), pojasnilo o zvrsti korporacije ali kakšna druga značilna beseda ali besedna zveza. Kvalifikator pišemo v okroglem oklepaju (()) in praviloma v jeziku katalogizacijske ustanove.

Kadar en kvalifikator sestavlja več elementov, jih med seboj ločimo z vejico in presledkom (,), dva ali več kvalifikatorjev na enaki ravni ločimo s presledkom, poševno črto, presledkom (/), kvalifikatorje različnih zvrsti pa ločimo med seboj s presledkom, podpičjem, presledkom (;).

Primeri:

(Springfield, Ill.)

(Duisburg / Düsseldorf)

(Slovenija ; občina)

14.4.1 Zemljepisno ime

PPIAK
139/1, 2, 3, 6
OSKZ 7.1

Zemljepisno ime enotni značnici dodamo vselej, kadar je le mogoče in primerno in ne le takrat, kadar je to potrebno za razlikovanje med enakimi imeni (ponavadi je to sedež korporacije). Lahko uporabimo tudi okrajšave. Na splošno velja, da zemljepisnih kvalifikatorjev ne dodajamo imenom mednarodnih organizacij in kadar je ime zemljepisnega območja ali kraja že vključeno v ime korporacije (tudi kadar je ime kraja na koncu imena korporacije, ga zapišemo kot kvalifikator in ne kot del imena).

Primeri:

LOYOLA University (Chicago)

FILOZOFSKA fakulteta (Ljubljana)

SCUOLA normale superiore (Pisa)

ne SCUOLA normale superiore di Pisa

UNIVERZA (Ljubljana)
ne UNIVERZA v Ljubljani
 LOVSKA družina (Bled)
ne LOVSKA družina Bled
toda
 SLOVENSKA akademija znanosti in umetnosti
 LONDON School of Dietetics
 MARIBORSKA knjižnica

Kadar korporacija deluje na širšem območju, za kvalifikator uporabimo ustrezno zemljepisno ime, npr. pokrajine ali države.

PPIAK 139/8
OSKZ 7.2

Primeri:

LIBERAL Party (United Kingdom)
 NATIONAL Research Council (Canada)
 ZDRUŽENA lista socialnih demokratov (Slovenija)

14.4.2 Pojasnjevalni kvalifikatorji

Kadar nobeden od kvalifikatorjev ne identificira korporacije v zadostni meri, dodamo ustrezno besedo, besedno zvezo ali letnico. Pojasnjevalne kvalifikatorje zapišemo v jeziku katalogizacijske ustanove in so navedeni v Dodatku C.2.

PPIAK 139/6, 10
OSKZ 7.4

Primeri:

SCIENTIFIC Society of San Antonio (1892-1894)
 SCIENTIFIC Society of San Antonio (1904-)
 CHURCH of God (adventistična)
 CHURCH of God (apostolska)
 NEUE slowenische Kunst (umetniška skupina)
 PANKRTI (glasbena skupina)
 CARMINA Slovenica (pevski zbor)

14.5 Sestanki

14.5.1 Poimenovani sestanki

Z izrazom sestanek na splošno označujemo poimenovane priložnostne skupine ali prireditve, kot so kongresi, simpoziji, srečanja, diplomatski sestanki, festivali, sejmi, razstave, odprave itn.

PPIAK 155; 156

Primeri:

INTERNATIONAL Conference on Texture
Ur. op.: Na publikaciji: Proceedings of the 4th International Conference on Texture, Cambridge, on 2-4 July 1975.
 MEDNARODNA konferenca o tribologiji
Ur. op.: Na publikaciji: Zbornik mednarodne konference o tribologiji, 13.-14. november 1996, Gozd Martuljek.

Za značnico izberemo obliko imena po določilih iz točke 14.2.

Iz imena sestanka izpustimo zaporedno številko, leto sklica (razen kadar je neločljivi del imena sestanka) in ime kraja, kjer je bil sestanek (kadar je naveden na koncu imena kot nepovezan element), ter jih dodamo enotni značnici kot kvalifikatorje. Zaporedno številko zapišemo v obliki glavnega števnikar z arabsko številko, nato dodamo leto in nazadnje kraj, kjer je sestanek potekal.

PPIAK 155/1, 2
OSKZ 25, 26

- Primeri:*
 CONGRESSO Europeo di cardiologia (3 ; 1960 ; Roma)
 AUSSTELLUNG Eric Heckel (1966 ; München etc.)
 MEDNARODNO posvetovanje Ravnanje z odpadki v Sloveniji (2 ; 1996 ; Ljubljana)
toda
 ARDEN House Conference on Medicine and Anthropology (1961)
- PPIAK 155/5**
OSKZ 28
- Če ime sestanka ne zadostuje za identifikacijo, ga zapišemo kot podznačnico nadrejene korporacije.
- Primeri:*
 VEREIN Deutscher Eisenhüttenleute. Tagung (42 ; 1970 ; Essen)
 DRUŠTVO za vrednotenje dela, organizacijski in kadrovski razvoj. Posvetovanje (11 ; 1996 ; Portorož)
 ZVEZA bibliotekarskih društev Slovenije. Sekcija za specialne knjižnice. Posvetovanje (7 ; 1998 ; Ljubljana)

14.5.2 Sestanki brez imena

- PPIAK 8/3**
OSKZ 1.2
- Za sestanke in prireditve pravimo, da so brez imena:
- a) kadar jih označuje le beseda ali besedna zveza, ki s splošnim izrazom poimenuje zvrst priložnostne skupine, dodano je lahko še ime kraja ali ustanove, kjer se je skupina zbrala (kraj ni bistveni, neločljivi del naziva);
- Primeri:*
Na publikaciji:
 Strokovno posvetovanje
Na publikaciji:
 Mednarodni simpozij v Ljubljani
Na publikaciji:
 Symposium held in Chicago, June 6, 1969
- b) kadar beseda ali besedna zveza, ki na splošno poimenuje zvrst priložnostne skupine, ni slovnično povezana s temo ali z osebnim oz. zemljepisnim imenom;
- Primeri:*
Na publikaciji:
 Education in the United States. Proceedings of a congress
Na publikaciji:
 Informacijska dejavnost v gozdarstvu in lesarstvu. Posvetovanje v Ribnici, 8. junija 1984

V takih primerih **ne** oblikujemo korporativne značnice.

14.6 Podrejene korporacije

14.6.1 Ime podrejene korporacije zadostuje za identifikacijo

- PPIAK 151/1**
OSKZ 15.1
- V enotni značnici podrejeno korporacijo navajamo z njenim lastnim imenom, če to zadošča za identifikacijo.
- Primeri:*
 PEDAGOŠKA fakulteta (Maribor)
Ur. op.: Fakulteta je del Univerze v Mariboru.

14.6.2 Ime podrejene korporacije kot podznačnica

Kadar ime korporacije samo po sebi izraža podrejenost ali pa bi bila kljub zemljepisnemu kvalifikatorju identifikacija korporacije nemogoča, ime navedemo kot podznačnico nadrejene korporacije. Nadrejeno korporacijo od podrejene ločimo s piko in presledkom (.).

PPIAK 151/3
OSKZ 15.1, 15.2

Primeri:

BRITISH Computer Society. Nottingham Branch
SPERRY Rand Corporation. UNIVAC Division
FILOZOFSKA fakulteta (Ljubljana). Oddelek za bibliotekarstvo
VEREIN Deutscher Ingenieure. Bibliothek
KØBENHAVNS Universitet. Geografisk Institut
Ur. op.: V Kopenhagenu je več ustanov z imenom Geografisk Institut.
SLOVENSKA akademija znanosti in umetnosti. Biblioteka

Kadar podrejena korporacija deluje v drugem kraju kot nadrejena, podznačnici dodamo zemljepisni kvalifikator.

PPIAK 151/4
OSKZ 15.1

Primeri:

KULTURBUND der DDR. Kreisleitung (Reichenbach)
KULTURBUND der DDR. Kreisleitung (Salzwedel)
BIOTEHNIŠKA fakulteta (Ljubljana). Oddelek za zootehniko (Rodica)
ZGODOVINSKI arhiv (Ljubljana). Enota za Dolenjsko in Belo krajino
(Novo mesto)

14.6.3 Korporacije, podrejene političnoteritorialnim enotam

Korporacijo, ki jo ustanovi ali nadzoruje političnoteritorialna enota, navedemo pod njenim lastnim imenom, razen kadar je korporacija organ političnoteritorialne enote. V tem primeru jo navedemo pod imenom političnoteritorialne enote.

PPIAK 158
OSKZ/KZPE.
Spremembe in dopolnitve 3.2

- a) Za organe veljajo predvsem korporacije, ki opravljajo zakonodajne, sodne, upravne, informativne, vojaške in diplomatske dejavnosti. To so parlamenti, ministrstva, sodišča, informativni uradi, enote oboroženih sil, diplomatska predstavništva itn.

Primeri:

UNITED States. President
FRANCE. Ambassade (U.S.)
NORTHERN Ireland. Ministry of Commerce
SLOVENIJA. Vlada
SLOVENIJA. Ministrstvo za kulturo
KRŠKO (Slovenija ; občina). Občinski odbor

- b) Za institucije veljajo predvsem korporacije, ki opravljajo izobraževalne, znanstvene, tehnične, kulturne, zdravstvene, verske, socialne, trgovske in gospodarske dejavnosti. To so šole, univerze, knjižnice, gledališča, muzeji, bolnišnice, cerkve in banke. Korporacije, ki opravljajo administrativne funkcije v zvezi s temi dejavnostmi, obravnavamo kot organe.

PPIAK
158/10, 11

Primeri:

HESSISCHES Hauptstaatsarchiv (Wiesbaden)
HISTORIC Buildings Council for Wales
BRITISH Museum
TRGOVSKA akademija (Ljubljana)

toda

ILLINOIS. Board of Higher Education

ITALIA. Direzione generale dell'istruzione universitaria

SLOVENIJA. Urad za šolstvo

*Začasna
priporočila po
OSKZ*

14.7 Cerkvene ustanove

Enotne značnice za cerkvene ustanove oblikujemo po splošnih priporočilih, ki veljajo za korporacije; posebna priporočila so navedena v točkah tega poglavja.

14.7.1 Katoliška cerkev

*Ne velja
PPIAK 159/1*

Ime katoliške cerkve v enotni značnici pišemo v latinski obliki.

*Velja
OSKZ 29.1*

Primeri:

ECCLESIA catholica

14.7.2 Nacionalne in regionalne cerkve in verske skuposti

PPIAK 159/2

14.7.2.1 Imena nacionalnih verskih skupnosti pišemo v izvirnem jeziku.

Primeri:

MAKEDONSKA pravoslavna crkva

CHURCH of Scotland

**PPIAK 159/6
OSKZ 30**

14.7.2.2 Regionalne enote cerkvenih ustanov navedemo kot podznačnico le-teh v jeziku regionalne enote.

Primeri:

CHURCH of England. Diocese of Ripon

ECCLESIA catholica. Ljubljanska nadškofija

EVANGELIČANSKA cerkev. Župnija (Križevci)

14.7.3 Lokalne enote cerkvenih ustanov

**PPIAK
159/12, 13
OSKZ 31**

Lokalne enote cerkvenih ustanov in cerkva (cerkve, župnije, cerkvene občine, verska društva, samostani) navedemo z njihovimi lastnimi imeni v jeziku teh enot.

Primeri:

FIRST Presbyterian Church (Denton, Tex.)

CERKEV sv. Jakoba (Ljubljana)

CISTERCIJANSKA opatija (Stična)

MONTE Cassino (benediktinska opatija)

14.7.4 Verski redovi in združenja

**PPIAK 159/5
OSKZ 34.1**

Imena verskih redov in združenj navedemo z njihovimi lastnimi imeni.

Primeri:

FRANZISKANERINNEN von der Heiligen Jungfrau Maria von den Engeln

DRUŽBA Marijinih sester Čudodelne svetinje

ŠOLSKE sestre sv. Frančiška Kristusa kralja

Kadar ima verski red v različnih državah različna imena, ga navedemo z **OSKZ 34.2** uradnim imenom.

Primeri:

ORDO fratrum minorum

TERTIUS ordo regularis S. Francisci